

Ensimmäiset Historiantutkimuksen päivät Jyväskylässä

Suomen historiallinen seura järjesti yhdessä Historiatieteiden tutkijakoulun ja Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitoksen kanssa ensimmäiset Historiantutkimuksen päivät 21.–23. lokakuuta 2010.

■ Seuran piirissä oli jo pitkään mietitty mahdollisuutta järjestää valtakunnallinen tieteellinen konferenssi, joka kookoisi maamme historiantutkijat yhteen. Vuonna 2009 tehtiin päätös tapahtuman järjestämisestä Jyväskylässä. Päivien järjestelytoimikuntaan kuuluivat Petri Karonen, Pirjo Markkola, Marjaana Niemi ja Markku Peltonen. Käytännön järjestelyistä vastasivat Seuran puolelta Julia Burman ja Jyväskylässä Antero Holmila ja lukuissa joukko opiskelijoita. Suomen Kulttuurirahaston, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan, Wihu-

rin Rahaston ja Svenska Litteratursällskapetin erittäin arvokas taloudellinen tuki mahdollisti suuren tapahtuman järjestämisen.

Oli tietenkin olemassa tietty epäily, minkälaisen vastaanoton kyseinen tapahtuma saisi. Valtaosa tutkijoista käy jatkuvasti kansainvälisissä konferensseissa. Jaksaisivatko historiantutkijat siis innostua uudesta kotimaisesta tapahtumasta? Toisaalta monien lähitieteiden esimerkki kannusti yrittämään.

Epäilyt osoittautuivat turhiksi. Paneeli- ja esitelmäehdotuksia tuli valtava määrä ja niistä suurin osa otettiin mukaan ohjelmaan. Tapahtumaan ilmoittautui yli 250 tutkijaa ja läsnäolijoidenkin määrä oli lähes yhtä suuri. Voi siis sanoa, että historiantutkimuksen päivillä oli koolla merkittävä osa suomalaisista yliopistollisista historiantutkijoista. Päivillä oli kolmen keynote-esityksen lisäksi 35 paneelia.

Paneeleita oli suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kaikki aikakaudet olivat esillä, ja esitelmiä oli niin poliittisesta historiasta, sosiaali-, kulttuuri- ja aatehistoriasta kuin myös historian teoriastakin. Sanomattakin on selvää, että mukana oli myös koko joukko yleisen his-

torian työryhmiä. Paneelien ja esitelmien aiheet tarjosivat erinomaisen kokonaiskuvan tämän päivän suomalaisesta historiantutkimuksesta.

Koska kuuluiin järjestelytoimikuntaan, on minun hyvin hankala arvioida sitä, kuinka hyvin Historiantutkimuksen päivät onnistuivat. Sen voi kuitenkin todeta, että käytännön järjestelyt onnistuivat erinomaisesti, ja hankalilta tilanteilta vältyttiin. Päivillä ja niiden jälkeen käymissäni lukuisissa keskusteluissa osallistujien kanssa on toistuvasti noussut esille kaksi asiaa. Kaikkien mielestä päivät olivat onnistuneet erinomaisesti. Suomalaiset osaavat tietenkin olla kohteliaita, mutta tuntui siltä, että päiviä arvostettiin. Toiseksi monet tutkijakollegat korostivat tällaisen tapahtuman laajempaa tärkeyttä. Historiantutkijoita on Suomessa niin paljon, että kaikkien on mahdotonta tuntea toisiaan. Tapahtuma, joka kokoaa kattavasti alan edustajat yhteen, toimii siis oivana verkottumistilaisuutena. Samalla Historiantutkimuksen päivät koettiin merkittäviksi yliopistollisten tutkijoiden yhteisen identiteetin kannalta.

Järjestelytoimikunnan yhteinen keskeisenä tavoitteena oli

saada esitelmöitsijöiksi tutkijoita tutkijanuran eri vaiheista. Vaikka tässä osin onnistuttiinkin, tuntui toisinaan hieman siltä, että pääosa esitelmöitsijöistä oli tutkijanpolun alkupäästä (jatko-opiskelijat ja post doc -vaiheessa olevat tutkijat). Toivottavasti tämä korjaantuu, kun Historiantutkimuksen päivät vakiinnuttavat asemansa.

Panin itse myös merkille erään toisen asian, Historiantutkimuksen päivien monet esitelmät poikkesivat kansainvälisten konferenssien esitelmistä, ja ulkomaisten vieraiden kanssa keskustellessani kävi ilmi, että he olivat kiinnittäneet samaan asiaan huomiota. Monet esitelmät olivat laajemman tutkimushankkeen (koko väitöskirja tai post doc -hanke) esittelyä. Tämä johti monessa tapauksessa argumentatiivisuuden sijasta hieman liiaksi yleistävään esitykseen. Kun nuoret tutkijat suuntaavat kansainvälisiin konferensseihin, tällaista esittelyä tulisi kaikin keinoin välttää. Olisi parempi rakentaa esitelmä argumentin varaan ja välttää tutkimushankkeen yleisesittelyä.

Jokaisella päivien osanottajalla oli tietenkin omat suosikkinsa esitelmien ja paneelien joukossa. Erityisen mieleenpainuvia olivat kolme pääesitelmöitsijää Ludmilla Jordanova Lontoon University Collegesta, Maria Ågren Upsalan yliopistosta ja Paul Seaward Britanian History of Parliament -projektista. Itse olin tosin todella vaikuttunut kaikista paneeleista, joihin pystyin osallistumaan. Historiateorian paneeli – ‘From Working to Thinking Historian? The Rele-

vance and Usability of Historical Theory for Historical Research’ – yhdisti hienolla tavalla suomalaisia ja kansainvälisiä huippututkijoita.

Maamme akateemisten historiantutkijoiden määrä on tällä hetkellä suurempi kuin koskaan aikaisemmin, ja tutkimusaiheiden ja lähestymistapojen kirjo on huomattavasti laajentunut erityisesti kahden viime vuosikymmenen aikana. Kuten olen eräässä toisessa yhteydessä todennut, suomalainen historiantutkimus ei ole enää mitään poliittista käyttötiedettä, joka keskittyisi vain Suomen sisä- ja ulkopoliittikaan ja sotahistoriaan, kuten päivälehtien kulttuurisivujen perusteella voisi vieläkin toisinaan päätellä. Totta kai myös näitä aiheita tutkitaan ja niin pitääkin tehdä, mutta suomalainen historiantutkimus on aiheiltaan ja lähestymistavoiltaan erittäin monipuolista ja laaja-alaista. Historiantutkimuksen päivät osoittivat jälleen kerran oikeaksi jo usein esitetyn toteamuksen, että kansallinen historiankirjoitus on antanut maassamme sijaa kansainväliselle historiantutkimukselle.

Suomen historiallinen seura on päättänyt järjestää vuonna 2012 Historiantutkimuksen päivät Helsingissä ja vuonna 2014 Joensuussa.

Markku Peltonen